

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

2. Selecta de præscriptione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Pragm. 18. titulo de offic. iud. M.R.C. in noviss.
 1. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 2. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 3. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 4. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 5. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 6. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 7. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 8. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 9. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 10. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 11. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 12. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 13. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 14. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 15. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 16. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 17. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 18. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 19. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 20. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 21. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 22. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 23. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 24. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 25. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 26. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 27. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 28. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 29. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 30. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 31. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 32. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 33. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 34. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 35. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 36. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 37. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 38. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 39. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 40. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 41. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 42. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 43. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 44. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 45. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 46. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 47. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 48. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 49. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 50. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 51. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 52. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 53. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 54. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 55. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 56. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 57. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 58. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 59. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 60. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 61. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 62. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 63. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 64. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 65. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 66. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 67. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 68. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 69. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 70. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 71. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 72. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 73. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 74. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 75. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 76. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 77. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 78. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 79. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 80. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 81. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 82. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 83. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 84. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 85. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 86. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 87. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 88. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 89. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 90. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 91. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 92. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 93. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 94. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 95. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 96. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 97. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 98. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 99. ut iudices iudicent saltem facti veritate
 100. ut iudices iudicent saltem facti veritate

1. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 2. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 3. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 4. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 5. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 6. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 7. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 8. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 9. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 10. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 11. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 12. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 13. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 14. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 15. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 16. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 17. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 18. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 19. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 20. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 21. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 22. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 23. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 24. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 25. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 26. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 27. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 28. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 29. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 30. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 31. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 32. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 33. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 34. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 35. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 36. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 37. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 38. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 39. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 40. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 41. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 42. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 43. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 44. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 45. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 46. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 47. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 48. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 49. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 50. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 51. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 52. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 53. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 54. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 55. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 56. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 57. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 58. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 59. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 60. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 61. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 62. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 63. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 64. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 65. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 66. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 67. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 68. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 69. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 70. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 71. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 72. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 73. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 74. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 75. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 76. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 77. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 78. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 79. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 80. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 81. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 82. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 83. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 84. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 85. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 86. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 87. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 88. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 89. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 90. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 91. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 92. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 93. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 94. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 95. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 96. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 97. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 98. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 99. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-
 100. Tercio, quia, etiam si nulla per predictas muni-

1. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 2. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 3. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 4. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 5. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 6. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 7. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 8. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 9. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 10. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 11. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 12. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 13. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 14. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 15. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 16. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 17. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 18. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 19. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 20. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 21. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 22. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 23. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 24. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 25. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 26. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 27. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 28. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 29. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 30. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 31. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 32. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 33. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 34. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 35. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 36. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 37. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 38. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 39. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 40. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 41. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 42. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 43. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 44. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 45. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 46. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 47. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 48. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 49. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 50. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 51. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 52. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 53. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 54. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 55. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 56. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 57. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 58. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 59. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 60. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 61. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 62. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 63. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 64. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 65. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 66. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 67. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 68. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 69. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 70. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 71. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 72. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 73. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 74. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 75. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 76. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 77. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 78. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 79. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 80. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 81. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 82. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 83. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 84. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 85. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 86. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 87. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 88. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 89. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 90. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 91. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 92. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 93. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 94. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 95. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 96. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 97. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 98. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 99. Secunda sententia docet, Titium non obligari in
 100. Secunda sententia docet, Titium non obligari in

clarè apparet nihil in hoc innovari de jure communi.
 Secundo per illa verba (triginta annis ultra) adjuncto
 illo protemio (litibus vexantur , &c.) nihil aliud velle
 Martinum Regem video , nisi prohibere Siculis , ne ex-
 posscant à Concivibus titulos de rebus ab ipsis possessis
 ante annos viginti ; non ergo per hoc tollitur præscrip-
 tio , imò ampliatur , ut , si quando per jus commune
 in aliquibus rebus requirebatur possessio quadraginta
 annorum , vel amplius , jam per hanc Martini legem
 sufficiant triginta , id quod in beneficium subditorum
 præcepit Rex , ne tunc ij urgerentur ostendere titulos
 propter bellorum tumultus fortè deperditos. Dico (tunc)
 nam hodie vix locum habet hoc beneficium , cum ne-
 cessarium non cogatur ostendere titulum sue possessionis
 habitæ tempore illo eorum tumultuum , pro quo tem-
 pore disponere dumtaxat videtur Martinus. Tercio , per-
 pendantur , imò solum legantur ea verba , quibus veluti
 concluditur mens huius legislatoris (nulla ex prædictis
 causis , triginta annis ultra , in ulla iudicio audiat) quid
 clarius ?

II. Secundò , Pragmatica Regni beneficium præ-
 scriptionis nequaquam ademit Pragm. 17. in noviss. 1.
 de Offic. iud. M.R.C. Ecce eius verba ex Hispano in
 Latinum fideliter translata :

Considerantes enasci solere in nostro Sicilia Regno non
 modicas differentias ac lites ob quendam modum , qui de
 Ritu Magnæ Curie servatur procedendi summarie , vel or-
 dinarie in aliquibus causis , que ob id in longum extendun-
 tur , ac penè redduntur immortales cum maximis expensis ,
 & partium damno , ac volentes earum indemnitati consule-
 re , tenore præsentium præcipimus , ut in posterum in om-
 nibus causis , tam civilibus , quam criminalibus procedatur
 summarie , & de plano , sine strepitu , & figura iudicii , sed
 solum veritate facti inspecta , &c. & paulò post : Declaran-
 tes nequaquam per hanc præsentem dispositionem aliquid
 derogari debere dispositioni juris circa probationes neces-
 sarias , vel circa appellationes .

12. Deus immortalis ! & est , qui ex hac dispositione
 colligat præscriptionum legitima iura esse sublata. Pri-
 mò , lex hæc solum intendit expeditionem causarum ,
 non ergo derogationem juris tam certi , quale est ius
 præscriptionis. Secundò , solum intendit prolixas , cas-
 que inutiles lites , atque expensas rescindere . At , qui
 utitur jure præscriptionis à sanctis legibus tam pruden-
 ter instituto , nullo modo lites inutiles , ac superfluas
 expensas intrudit . Tercio , ei , qui putat sibi iniustitiam
 fieri , datur jus appellandi ; signum , quòd neque alia
 iura eidem adimantur . Quarto , hæc Pragmatica tota
 est in statuendo modum procedendi summarie , ut vel
 cæcis patet . At ius præscriptionis non obstat summa-
 rio procedendi modo , & statim sine strepitu , & de
 plano ejusmodi jus proponi , & excipi potest : cur ergo
 ab hac Pragmatica illud abrogari dicendum erit ? Quintò ,
 signatè legislator advertit ex eo , quòd causæ summa-
 riè agitandæ sint , non fieri , ut ea iura , & modi
 procedendi , quæ necessariò imbibuntur in causis , &
 necessaria sunt ad probationes firmandas , prætermittan-
 tur ; Quare solum alia juris solemnitates , & termi-
 numum protensiones veluti extrinsecæ , & quæ necessariae
 ad ius partium indagandum non sunt , jubentur prætermitti .
 Non ergo ius præscriptionis , quod maximè per-
 necessarium est ad iura partium cognoscenda . Sextò ,
 Quàdo dicitur in Pragmatica , facti solum veritate inspec-
 ta non removeretur præscriptio ; sed potius advoca-
 tur , nam , me possedisse rem tot annos factum est , non
 ius : esto , deinde sit necessariò connexum huic facto il-
 lud ius præscriptionis , quod ad tale factum consequi-
 tur . Quapropter inspectio sola facti non excludit inspec-
 tionem juris , quod est necessarium ad decidendum
 de tali facto , secus , temerè & sine ratione debe-
 ret Iudex decidere , quod asserere esset nimis ridicu-
 lum , sed solum excludit solemnitates illas , terminos
 prolixos , & longos : easque non necessarias discussio-

1. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 2. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 3. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 4. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 5. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 6. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 7. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 8. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 9. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 10. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 11. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 12. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 13. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 14. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 15. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 16. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 17. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 18. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 19. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 20. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 21. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 22. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 23. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 24. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 25. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 26. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 27. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 28. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 29. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 30. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 31. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 32. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 33. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 34. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 35. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 36. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 37. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 38. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 39. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 40. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 41. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 42. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 43. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 44. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 45. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 46. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 47. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 48. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 49. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 50. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 51. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 52. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 53. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 54. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 55. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 56. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 57. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 58. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 59. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 60. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 61. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 62. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 63. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 64. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 65. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 66. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 67. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 68. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 69. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 70. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 71. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 72. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 73. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 74. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 75. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 76. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 77. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 78. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 79. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 80. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 81. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 82. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 83. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 84. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 85. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 86. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 87. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 88. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 89. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 90. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 91. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 92. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 93. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 94. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 95. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 96. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 97. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 98. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 99. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,
 100. Continua, &c. Quoniam subditi nostri Siculi litibus,

nes, ut dictum est, Nec omisit id advertere prudens legislator, ibi: *Nequaquam aliquid derogari debere circa probationes necessarias.*

13. Tertiò. Contraria consuetudo legem Præscriptionis in Sicilia saltem ante sententiam Judicis non abrogavit. In præsentis dicto aliquando diutius est nobis immorandum, quia argumentum ductum à prædicta consuetudine videtur magis apparens contra Siculas Præscriptiones.

Et quidem duæ sunt consuetudines in re hac nostra perditiliter distribuendæ. Altera est, quam fortè potuisset introducere Populus Siciliae, per quam noluisse servare leges Præscriptionis à Jure communi statutas. Altera est, quam introducere potuissent Judices, & Tribunalia, per quam noluisse judicare secundum prædictas leges præscriptionis, & ad id moveri potuissent ex eo, quod præsumerent in Siculis non raro possessionem incepisse mala fide, quo pacto nulla Præscriptio esset legitima, vt §. 1. dictum est, potuerunt ergo repellere exceptionem præscriptionis ob hanc præsumptionem malæ fidei, sed deinde processu temporis fuit absolutè, & simpliciter introductus stylus omnem præscriptionem etiam bonæ fidei, repellendi. His positis:

14. Dico primò Probabile est, immò mihi certum: nunquam Populos Siculos introduxisse consuetudinem contra Præscriptionis beneficium sibi censeum à jure communi, ita ut illo uti nunc non possint ante sententiam: quare ante hanc licet illa vti poterunt perinde ac ceteri Jure communi fruente, & consequenter Titium num. 1. allatū non obligari ad illius prædij restitutionem.

Probatur primò. Ad Consuetudinem introducendam contra aliquam legem, quæ contraria consuetudine, lex abrogatur, duo inter cetera concurrere debent. Primò, ut actus abrogativi legis sint voluntarij iis, qui introducere debent dictam abrogantem consuetudinem. Secundò, vt sint ex intentione introducendi novam consuetudinem obligantem; jam expendamus utramque pro nostra proposita probatione.

15. De priore sic habet Castro Palaus tom. 1. tract. 3. disp. 3. parte 2. §. 3. num. 11. (lege etiam multos DD. apud Dian. par. 6. tr. 5. resolut. præc. 9.) *Ad stabilendam consuetudinem requiruntur actus voluntarij his, qui consuetudinem introducere debent, quia ex eorum consensu libero debet introduci, aliis vim legis habere non possunt, & ita debet cum communi Suar. & Salas Bon. Hæc Castro Pal. Ad. di. Sanchez, lib. 7. de legib. 12. fin. & cap. 18. num. 8. Si per vim, aut metum gravem obligetur Populus actionem aliquam præstare, & in eo longo tempore persistere, nunquam censendus est præstare consensum sufficientem consuetudini introducendæ, quia præsumi non potest velle stabilire jus altibus, ita sibi repugnantibus: Idem dic. si illi actus sint ex ignorantia, vel errore circa substantiam consuetudinis, nihil magis voluntati contrarium, quàm ignorantia, & error. Hactenus ex Suar. alios referente.*

16. Jam subsumo, Siculi Populi, qui introducere debuerant consuetudinem contra beneficium Præscriptionis, nunquam exhibere ante sententiam, de qua loquitur, actus contrarios ejusmodi beneficii; ergo, &c. Antecedens mihi fit admodum probabile, quia nunquam audivimus aliquem Siculum ante sententiam restituisse rem à se per legitimam præscriptionem juris communis traditam, sed semper post sententiam: quod autem Judices per longam consuetudinem judicare soleant contra præscriptionem, nihil obstat communitati; Judices enim concedere leges sine communitatis consensu non possunt. Audi Castro Pal. ibidem, num. 7. (vide etiam Fagundez tom. 2. in Decalog. lib. 8. cap. 10. num. 9. loquentem de Stylo Curia Romanæ.) *Ex his constat Decisiones Rota, & Declarationes Cardinalium, & Sententias Cancellarie, & Regij Senatus non esse necessario habendæ pro lege, quia non procedunt à Judicibus habentibus auctoritatem legis constituendæ, & ita tradit Suar. Sanchez, Salas.*

17. Verum, age, demus Siculos non fuisse infestis præscriptionis, Certe vel propter metum, vel propter ignorantiam, qua putabant non posse, id evenisse præsumendum est; & consensum non affuisse sufficientem consensum ad consuetudinem firmandam. Quid enim facerent, dum videtur explodi à Tribunalibus illos, qui Jus præscriptionis, si ponent; Fateor potuisse post sententiam volumine acquiescere, ut mox explicabo clariùs. Sed ante sententiam, ut hic loquimur, probabilissimum est nunquam acquiescere, quia nunquam, nisi fatis, juri fatis, quilibet renuntiare quis præsumitur.

18. De posteriore conditione sic habet idem Castro ibid. n. 12. lege item mult. apud Dian. p. 6. tr. 5. resolut. præc. 9. *Actus, quibus introducitur consuetudo, debet esse ex intentione introducendi consuetudinem, nam absque hac intentione non habet auctoritatem, & efficaciam habere consuetudo non potest, & paulo post: Consuetudo, quæ legem abrogat, non potest, vel novam statuere, necessario procedere debet ex intentione statuendi novam, quæ alià vià statui non potest, nisi procedat ex intentione se obligandi ad illius observationem, quia juxta intentionem populi talis est consuetudo, in his ferè omnes Doctores conveniunt, vt videre est in Salas, Bon. Valg. Sá, Azor. & aliis. Hæc Castro Pal.*

19. Jam subsumo: Nunquam probati poterunt voluntatem, huius Regni habuisse intentionem abrogandi legem præscriptionis, imò contrarium potest, tum quia nemo unquam sciuit res modo præscriptas restituisse ante sententiam, tum quia si voluissent, eant beneficium præscriptionis à se removere nisi luce clariùs ostendatur, præsumi nullo modo vt modo dictum est, debet.

26. Nec defunt aliæ conjecturæ: Quæ etiam quæ ratione dignosci queat, consuetudinem inducendam ex intentione inducendi obligationem? & respondet Salas, lib. 5. de legibus, cap. 16. n. 13. *fin. id dignosci posse ex quatuor conjecturis.*

Prima conjectura: Si consuetudo sit rei gravis, & difficilis, & tamen communiter servetur à populo, quæ solet populus in his actibus uniformiter convenire, & sententias in conscientia obligatum. Hæc Suar. At in nostro semper se Populus difformiter habuit, quæ semper quantum potuit, restitit Judicibus, opponens suam præscriptionem, licet deinde repelleret, ut aliquando fuit admittus, ut ex testimonio, quod præstat infra, num. 23. patet.

Confirmatur ex Sylvestro verb. Inventum, num. 32. de Thefauro sic loquitur: *Secundum Petrum de Pal. hodie obicimus inveniatur Thefaurus, de consuetudine Principis, sed ego dico hanc consuetudinem in conscientia non ligare, quia non est introduita per modum legis, & violentia, nec fuit unquam moribus mentium approbata, nisi violentè, est etiam contra jura Canonica, quæ volunt bona incerta si restituenda sunt, esse pauperum, & sunt restituenda, id esse contra Jura Civilia, ut patet de re. diuis. Thefauros, ubi dicitur, quod Divus Antonius naturalem aequitatem secutus, & contra quam aequitatem consuetudo non potest. Hæc Sylvester, quæ facilius quisque ad rem nostram applicabit.*

Secunda conjectura: Si Viri timorati malè sentiant de his, qui non servant consuetudinem, vel communiter Populus scandalizet.

Hæc ex Suar. At quis unquam malè sensit, vel scandalum passus ex eo, quod quis in Sicilia ante sententiam præscriptionis beneficium consequi voluisset, quod adèd verum est, ut antequam aliqui doctores scrupulum hunc dimittendi ante sententiam rem præscriptionem possent, injeccerint, ne in mentem ejusdem venerit alicui debere ante sententiam dimittere, quod ex eo colligi potest, quia nemo ex nostris scribentibus, siue Theologicis, siue Jurisperitis huius scrupuli, vel obligationis meminerint, solum Jurisperiti Stylum eternum Magnæ Regiæ Curia hac in re inculcavit, & nil præterea.

Tertia conjectura. Si Prælati, & Superiores puni-
antur, & confuetudinem. Ita Syguez; at quis unquam
punitus ex eo, quod fuerit ultus præscriptione?
Quarta conjectura: Si Materia confuetudinis, & il-
lus aduocatio multum conferat Reipublice. Hæc p. Sua-
dæ abrogatio præscriptionis non solum non confert
Sculis, sed officit: licet enim conferat: ne quis possit
scribere se possidere bona fide, cum possiderit mala,
et ante factam tamen viris probis, qui verè bonam fidem habent,
est non appellatur. Et profecto majus bonum Reip. est, fa-
vere his bonis, quam propter illos paucos fraudulentos,
inimicis in facultatibus probos pati, præsertim, quia
in illis jam satis prouideri potest per prouidentiam
legum, &c.

21. Denique communis est Doctrina apud eundem
Auctorem, l. 2. cap. 15. n. 13. Bonaciam, d. p. 1. de l. 9. 1. m.
n. 21. in dubio semper præsumendum est, con-
suetudinem non ex obligatione introductam; tum quia
obligatio, que sunt facti, & non juris non præsumuntur, &
non præsumitur, nisi probetur, tum quia nemo præ-
sumitur sibi velle omnes, & obligationem imponere, nisi
manifestè constet? Quamvis ergo demus nos versari
in dubio, semper habebimus, non accessit contra Sici-
liam consuetudinem obligantem consuetudinem, &c.

22. Dixi iam secundo, non esse improbabile, fuisse
introductam illam secundam consuetudinem, m. 13.
applicatam, per quam scilicet in Sicilia post sententiam
iudicalem, non habeatur amplius recursus ad præscrip-
tionem, & consequenter non peccare iudices, & judi-
cium, nec rem, quam per ejusmodi sententiam quis
sibi vendicat, esse restituendam. Ratio est, quia non
facile damnandus est mos tam antiquus in Magna Re-
gia Curia observatus à tot sapientibus viris & timora-
tis iudicibus; unde quia Iudices, & Advocati, & mo-
do citatus, non possunt leges, nec consuetudines legi-
timas contra communitatem facere, ideo judica-
re probabiliter potest, ad hanc secundam consuetudi-
nem consensisse populos Siculos: id quod conjici po-
test, quia post sententiam, nemo solitus est uti præscrip-
tione, quare videri probabiliter potest propter com-
munem pacem ad id consensisse non invitam Siculam
communitatem. Adde consensum Principis, qui in Si-
cilia saltem tacite approbavit ejusmodi sententias, &
fuerit etiam non raro repulit eos, qui contra illas ap-
pellauerunt. Cum ergo Princeps possit statuere leges,
statuit pro lege hanc consuetudinem statuisse. Id quod
confirmat præcedentem conclusionem; nam nunquam
Princeps coëgit ante sententiam Populos Siculos
ad adimendam legitimè præscripta, quare id nunqu-
am implicite quidem approbasse censendus est.

23. Quoniam verò fateor probabiliter de hac se-
cunda consuetudine esse valde tunc, cum mihi per-
fundum stylum Tribunalium Magnæ Regiæ Curia
fuerit in præsumptione, quâ supponunt possidentem
mala fide possessionem incepisse; ideo rogarem Iudices
notantes sapientissimos, acque, ac religiosissimos, ut
illi malam fidem inueniant, beneficium præscriptionis
ne deegerent litiganti. Et sicuti multis abhinc annis ne-
que immemorabilis temporis, neque centenaria præ-
scriptio in Siculis Tribunalibus admittebatur; & ni-
hilominus deinde, ut colligitur ex dictis ab Amato alla-
to m. 7. re melius expensa in iisdem cepit admitti:
ita in posterum admittantur & alia, ut consequenter
nova lex præscriptionis per lus commune sanctè intro-
ducatur. Atque huic meo desiderio etiam nostros Iu-
risperitos, & Regis Officiales video permixtè favere,
et enim habet D. Marius Cutelli Iurisconsultus admo-
dum celebris, muneribus magnæ hujus Regiæ Curia,
et libris editis toto Orbe clarus, tom. 2. de donat. tract. 2.
l. 1. special. 39. num. 1. Præscriptionis materiam (inquit)
non casum eliminatam, verum abolitam primis mei Pa-
triciis annis inueni, omnesque more vulgi solitos adducere
Iurisconsultos decif. 28. num. 19. affirmant nullam de præ-

scriptione rationem haberi in Tribunali Magnæ Regiæ
Curia; & paulò post: Omnibus ergo viribus suscepi pro-
vinciam Advocati, Iudicisque munere dum fungever, ne
indistinctè ordines, sed illa tantum, quæ iure reprobandur
præscriptionis, reici deberent legitimis admissis. Et primo
obtinui in immemorabilibus adversus census impositos,
id est, Bullares: postmodum ipsum tentavi, & obtinui in
jurisdictionibus, & non minori demum gaudio etiam in
corporibus, & legitimis, vidi per probos iudices admitti:
præcipue contra D. Henricum Tartarum; cumque negotiū
faceret Capitulum, vel lex sub Martino Rege condita,
quæ est § 8. illam non obstat pluribus probant, puto etiam
non infeliciter, ut totis viribus præscriptioni in extremis
luctantem quem ferret, iuxta quæ sapius ego decidi.

24. Hæc D. Marius, cum per P. Franciscum Bardī
nostre Societatis vtriusque Theologiæ peritissimum, ac
eidem D. Mario per familiarem, hanc à me scriptam
quaestionem misissent, simulque petissem, ubi ipse pro-
baucit, ostenderet, remisit per amantem ad me sequen-
tem responsionem, quam hic honoris causâ interfe-
dam duxi.

Admodum Reuerende Domine, & merito
Magister.

25. Vidi disceptationem de præscriptione suo iure
disertissimam, eo publico huius Regni bono excogita-
tam, ne conscientia vacillent, & bona omnia quasi
errantia sidera, aliquando subsistant; Quævis à me
non tantum quid sentiam, & probem; nam in scripta,
quæ tuâ gratiâ laudas, incidisti: verum etiam quo ju-
re, quæve ratione illa scripserim, & quò sententiam ab-
legarim. Rogo; parcas; nam infirmus ex tempore res-
pondeo.

26. Non est contendendum hoc in Regno, ubi Con-
stitutio Principis nominata deficit, jus commune Ro-
manum esse servandum sub moderatione à Iure Cano-
nico in rebus pertinentibus ad conscientiam allata, pu-
tà super Matrimonii, Beneficiis Ecclesiasticis, usuris,
j. t. fœnerandi, &c. Nam licet subdamur imperio, pri-
mo tamen legi Ecclesiasticæ parendum; hinc fit, ut
præscriptio, quæ juris Civilis munimen dumtaxat ha-
beat, à nobis conscientia religione repulsa sit, ex cap.
vigilanti; & p. fin. de præscript. quorum prior Consti-
tutio fuit Alexandri III. posterior Innocentij III. In
priori, quadragenalis ab Ephefina Synodo statuta: si-
mala fides addit, expellitur: In posteriori, contra pri-
mum præscribentem statuitur, ne possit in aliqua tem-
poris parte præscribere alienam, si rem esse cognoscat,
Non hic de centenaria, non de immemorabili sermo:
nam prior, cum secundæ cedat, reservatur topicè in
cap. ad audientiam 13. eodem titulo, & de immemorabi-
li sunt plures Canones, & plura, quæ obtuli in Con-
troo. 8. eral. de Immunitate, lib. 2. quæst. 4. per totam, &
num. 19. ibique aliam eandem rem addidi tuâ censura
digna.

27. Succedit inter hæc lex provincialis prioris Mar-
tini Regis, quæ apertissimè præscriptionem triginta
annorum pro finali præjudicio inducit, quam ita rece-
perunt Patres nostri, ut solum contra præsentem, & de-
fidem, vim haberet; non in absentes à Regno, ut refert
acceptum Carretius nostras in causa Cimminæ, quam
luci reddidi in 2. decif. lib. decif. 20. fol. 171. num. 39. Ideo
autem Martinus posuit turbam causam, & titulos
deperditos, ut ex hac occasione bonam fidem induceret,
ut Canonica legi non obfistere videretur, & sua Con-
stitutio valeret. Neminem verò ex Senioribus, cum
aliquos legerim, vidi firmantem huic legi per consue-
tudinem fuisse derogatum; quinimo in dicta causa
Cimminæ, Vicari, Verbum cauli, & aliis firmavi
gem admittendam esse, licet huicque decise non
fuerint.

28. Quod verò audeant pauci huius sæculi Autho-
res ex suo arbitrio non solum illam nostram explode-
re,

re, verum, & immemorabilem divino etiam firmatam eloquio *jud. cap. 11.* & sanctorum Patrum unanimi consensu, cum nec sententias, nec praejudicia proferant, ipsi videant, Perlege, si placet, tradita *dist. 9. q. 4. segg.* Intelleges quia in tam longinquo tempore praescribitur titulus, & bona fides, nam mala fides nunquam praescribit.

29. Non ignoro, Causidicos, repulsam aliquando merito tulisse, qui nudam praescriptionem veris titulis objecerunt, quali temporis beneficium id juris tribuat, ut Actor expellatur; Martinus vero Rex, contra, temporis amissionem Scripturarum, titulorum, & eorum, in quibus exceptio possidentis fundatur, adjungit, & hoc pacto exceptio fundata in legitimo titulo deperdito, & amisso ex illo tempore in diem continuatae possessionis pacifice per 30. annos; sicut in immemorabili allegatur titulus penes nos sub nulla lege exhibendi manens; & ita satisfit praemissis citatis à Domino Doctore scribente, & Intrigliolo, ut diximus *decis. 90. 91. usque ad fin. l. 1. 1. & decis. 8. num. 35. tom. 2. iterum tom. 1. decis. 8. n. 37. in fine*; ubi notavi quod Castillus in senectute ann. 1630. decidit pro praescriptione.

30. Qua accepta distinctione, decisum est sapienter contra proprietarios repetentes res censui reservativo subiectas, ac per immemorabile tempus possessas, non apparente etiam Paulina, vel illa vitiosa, non exhibita tamen per possidorem, ut pro Cardinali de Torres contra Archiepiscopum Panormitanum; pro Principe Cato contra Archidiaconum Montis Regalis; pro Mastrillo, & Algaria contra Cantorem Regij Palatii.

31. Verius est ergo assumptum, ne in Sicilia rejectam praescriptionem dicamus: nam illa ratio Pragmaticae summariae, & de plano, in promptu, ac bene rejicitur inscriptio Paternitatis vestrae: modum enim procedendi respicit, & ideo praescriptionem generatim in exceptionibus oppositam rejicit, quando in vim dilatoriae opponitur cum dilatoriis similibus: sed quando, ut aiunt Causidici, ad negotij totius peremptionem adducitur, & formatur inde obstaculum, quod articulum dicunt, tunc Pragmatica ad aliam ita oppositam non porrigitur.

32. Non mirum, lege praecipiente, & bonam fidem, ac justam, indubitataque conscientiam, atque undique quietam, & tutam inducente, possidens nec restituere sponte, nec impetratus teneatur: nam nullam habere potest alieni conscientiam, si lex principis justa, & sancta rem facit illius, quae, & dominia, & possessiones mutare potest.

D. Marins Cutell.

TRACTATUS II.

De Furto.

CAPVT I.

Quid sit Furtum.

1. Furtum Theologicum, est ex DD. *mox citandis* acceptio, seu contractatio rei alienae externae sine vi, invito notabiliter Domino.

Dixi primò, (acceptio rei alienae) qui enim rem suam ab alio injustè detentam accipit, non furatur: Qui item damnum facit alicui, nihil ab ipso sibi applicando, ut si ejus comburat segetes, quamvis contrahat obligationem restituendi, tamen non dicitur propriè furari, sed damnificare. Ita de Lugo *l. 1. de just. d. 16. sect. 1. num. 5.* In hac eadem particula comprehenditur retentio, injusta ex Mol. *tom. 3. d. 68. l. 1. num. 16.* quando enim supervenit mala fides post rem à te bona fide, ut tuam possidam, incipis rem injustè possidere, quae possessio

est continuata quaedam ablatio, seu acceptio; nam propterea in definitione additum est illud (vel contractatio) haec enim vox aptius significat ejusmodi injustam retentionem. Denique eadem particula (rei alienae) indicat usum injustum rei. Ita Bonac. *de rest. in part. d. 2. p. 3. num. 1.* Oppignerasti Petro, v.g. vas argenteum locasti domum, non potes illa, invito Petro ulupare quia quoad usum, res aliena est, non tua.

2. Dixi secundò, (Rei externae) Si quis enim possidet à te scientiam, vel furetur artificium secretum de aliqua arte, vel medicamento, propriè furtum non committeret, quamvis si damnum sic tibi injustè inferret, damnificationem faceret cum obligatione restitutionis illati damni. Hinc etiam fit, ut si quis furripere hominem liberum, hoc est, sibi illum pro servo accipere non diceretur illum propriè furari. Ita de Lugo *ibid. num. 18.* quia ejusmodi injustitia est contra bonum corporis non contra bona externa. Non ita si furum mancipium ab ejus Domino; mancipia enim comparantur inter Dominorum externa bona. Furari filium Patre aliqui putant esse verum furtum, quia Patris potestatem habet in filiis: ita Val. Turr. apud eundem *cap. 1. de abiliis puto cum Mol. l. c. n. 14. Less. cap. 12. d. 2. n. 3.* damnaficatorem, quia ex una parte filius non comparatur inter externa Patris bona, & ex alia cum propriè accipere non potestur Pater servituti, & commoditate, per similibus, damnum patitur absque dubitatione Patris.

3. Dixi tertio, (sine vi) hac enim posita, confutatur alia species peccati, nempe rapina, quae ultra furtum addit violentiam in personam Domini. Sic Mol. *l. 1. d. 68. 3.* Quod si sciente, vel vidente Domino aliquis ab illo sine vi furripias, furtum committes, non rapinam, ut solet evenire, quando Dominus servo furtum perimit ut illum in furto comprehendar, puniatque. An id si furtum, dixi *supra l. 5. d. 4. num. 2.* Vis autem hac non solum infertur manibus, sed etiam verbis, puta minis, percussioneque metus, unde Grassator in via incuriens metum mortis, si ei dones pecuniam, rapinam sine dubio committit; & Molina *ibid. num. 4.* etiam addit malitiam rapinae inueniri, quando subditi tributa iniqua solum vel Principibus sua donant, si coacti metu injusto soluta donentque. Injusto, inquam; nam cum vis rapinae constitutus debeat afferre injuriam, injustus debet esse metus.

4. Dixi quartò, (invito Domino) nam non est furtum ex Bonac. *de rest. in part. d. 2. quæst. 8. part. num. 1.* si probabilem rationem habes putandi Dominum consentire; Hoc modo frequentissimè excolantur peccato Amici, Filij, Conjuges, Servi aliquid non inde grave, spectatis ejusdemque facultatibus, aliisque circumstantiis, invicem accipientes. Dico (probo) bitem rapinam nam si vel dubius sis, vel nescias, An Dominus invito, invitum praesumere cum debes, cum ex frequentier contingentibus sciamus, neminem sua vel dispergere. Ita Sà, Sylvest. Valsq. aliique apud Mol. *d. 686. num. 12. fin. & apud Sanch. in Dec. l. 7. cap. 19. num. 1. fine.*

5. Dixi quintò, (rationabiliter invito) nam furtum non committit is, qui rem alienam auferit, ex Bonac. *ibid.* aliisque passim, ad suam iustam compensationem nec qui existit in extrema, & per aliquos etiam, in gravi necessitate: sic Nau. Less. Fill. quos refert, non sequatur Bonac. *ibid. d. 9. p. 3. num. 5.* nec qui gladius verbi gratia, vel librum haereticum à Domino auferat is hominem occidat, neve haereses legat, sic Bonac. *d. 2. q. 8. p. 1. num. 1.* quia tunc irrationabiliter invitum est Dominus. Idem puto cum Bona. *ibid.* si uxor, vel filius auferant pecuniam, vel quid simile à Patre, ne scortum ludarique, &c.

6. Petes: Cur furtum hactenus explicatum vocamus num. 1. Theologicum, Respondeo, quia hoc, in fine conscientiae, Theologi pro vero furto habent: nam per risconsulti multa, quae in conscientia vera sunt foras prolunt habere pro furtis, & aliquando miniori per